

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa J. O.

przeciwko Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W.

o wznowienie postępowania,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 kwietnia 2015 r.,

zażalenia powoda na wyrok Sądu Okręgowego w W.

z dnia 29 listopada 2013 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 29 listopada 2013 r. odrzucił skargę na wznowienie postępowania.

Powód wniósł skargę o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 21 listopada 2012 r. oddalającym jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 3 sierpnia 2011 r. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 24.102,90 zł tytułem odszkodowania za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, nadał wyrokowi w punkcie I rygor

natychmiastowej wykonalności do kwoty 8.034,30 zł i nie obciążył powoda kosztami procesu.

Powód, jako podstawę skargi o wznowienie postępowania wskazał na nieważność postępowania z powodu braku legitymacji prawnej pani E. K. do występowania w charakterze pełnomocnika powoda. Argumentował, że Sąd Rejonowy wydał wyrok w oparciu o pismo procesowe z dnia 26 lipca 2011 r. sporządzone przez osobę, która nie mogła być pełnomocnikiem powoda, a Sąd Okręgowy rozpatrując apelację powoda nie uwzględnił z urzędu występującej nieważności postępowania. W piśmie z dnia 26 lipca 2011 r. E. K. podniosła, że w związku z wybraniem powoda w dniu 21 lipca 2011 r. na pełnomocnika Stowarzyszenia [...] orzeczenie o przywróceniu powoda do pracy i nakazanie dopuszczenia go do pracy jest niecelowe ze względu na sytuację konfliktową powoda z kierownictwem zakładu pracy.

W kwestii zachowania terminu do wniesienia skargi powód wskazywał, że wyrok Sądu Okręgowego wraz z uzasadnieniem pełnomocnik powoda, wyznaczony z urzędu, otrzymał 4 stycznia 2013 r., a fakt braku umocowania E. K. został stwierdzony 14 marca 2013 r. w opinii przekazanej powodowi, a sporządzonej przez pełnomocnika powoda.

Sąd Okręgowy ustalił, że E. K. była pracownikiem pozwanej i reprezentowała powoda zgodnie z art. 465 § 1 k.p.c. na mocy udzielonego jej przez powoda pełnomocnictwa. Wobec rozwiązania z nią przez pozwaną umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika w trybie art. 52 § 1 k.p. z dniem 8 lipca 2011 r., od dnia 8 lipca 2011 r. do ogłoszenia wyroku Sądu Rejonowego w dniu 3 sierpnia 2011 r. nie mogła ona skutecznie reprezentować powoda. Powód, o tym, że E. K. nie jest już pracownikiem pozwanego dowiedział się co najmniej 13 stycznia 2012 r., ponieważ postanowieniem z dnia 13 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy nie dopuścił jej do udziału w sprawie w charakterze pełnomocnika powoda, z uwagi na fakt, że nie była już pracownikiem pozwanego. Ponadto, o tym, że E. K. nie jest jego pełnomocnikiem powód poinformował osobiście, składając do akt sprawy pismo z dnia 4 czerwca 2012 r., w którym występując jako pełnomocnik interwenienta ubocznego (Stowarzyszenia [...]) po stronie powoda wskazał, iż pełnomocnik strony powodowej utracił prawo do reprezentacji powoda z mocy prawa, gdyż w

dniu 26 lipca 2011 r. nie był już pracownikiem pozwanej. W postępowaniu przed Sądem II instancji powód występował bez udziału E. K., osobiście wniósł apelację i stawił się na termin rozprawy apelacyjnej poprzedzającej wydanie wyroku. Przed wydaniem wyroku przez Sąd Okręgowy w dniu 21 listopada 2012 r. nie podniósł zarzutu nienależytej reprezentacji w postępowaniu przed Sądem Rejonowym.

Uwzględniając powyższe okoliczności Sąd Okręgowy stwierdził, że skarga nie spełnia przesłanek koniecznych do jej rozpoznania. Powołując się na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w orzeczeniu z dnia 9 grudnia 1957 r., II CR 930/57, OSNCK 1959 nr 4, poz. 99; postanowieniach z 12 lutego 1999 r., II UKN 36/99, LEX nr 37056 oraz 13 stycznia 2012 r., II CZ 144/11, OSNC 2012 nr 7-8, poz. 92, podkreślił, że podstawą wznowienia postępowania przewidzianą w art. 401 pkt 2 k.p.c. jest brak należytej reprezentacji, którego strona nie mogła, przy zachowaniu należytej staranności podnieść przed uprawomocnieniem się wyroku. Przypominał, że skarga o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia prowadzącym do wzruszenia prawomocnego wyroku, co przemawia za ścisłą wykładnią przepisów o jej dopuszczalności, ukierunkowaną na ograniczenie dopuszczalności skargi jedynie do tych przypadków, w których określone w przepisach o podstawach skargi naruszenie interesów procesowych strony nastąpiło bez jej winy. Zauważył, że przyjęta wykładnia koresponduje z przewidzianymi w art. 407 k.p.c. zasadami dotyczącymi liczenia terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania. Zgodnie z art. 407 § 1 k.p.c. termin na wniesienie skargi o wznowienie postępowania, w przypadku gdy podstawą wznowienia ma być pozbawienie strony możliwości działania lub brak należytej reprezentacji liczy się od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy.

Wobec braku ustawowych podstaw do wznowienia postępowania, Sąd Okręgowy nie badał kwestii zachowania terminu do wniesienia skargi.

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 29 listopada 2013 r. w przedmiocie odrzucenia skargi o wznowienie postępowania wniósł powód, zaskarżając je w całości.

Zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 410 § 1 w zw. z art. 401 pkt 2 k.p.c. poprzez błędne zastosowanie skutkujące odrzuceniem skargi o

wznowienie postępowania z uwagi na brak przesłanki w postaci pozbawienia powoda możliwości działania przed uprawomocnieniem się orzeczenia, podczas gdy podstawą skargi o wznowienie postępowania był brak należytego umocowania pełnomocnika powoda przed sądem pierwszej instancji, a nie wskazywana przez Sąd Okręgowy niemożność działania Powoda.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne i należało je oddalić.

Wbrew temu co twierdzi pełnomocnik powoda Sąd Okręgowy badał istnienie podstawy wznowienia postępowania z powodu nieważności, która została wskazana w skardze, tj. okoliczność nienależytej reprezentacji powoda przed sądem pierwszej instancji.

Uwzględniając nadzwyczajny charakter skargi o wznowienie postępowania, wykładając art. 401 pkt 2 k.p.c. łącznie z art. 407 k.p.c., Sąd Okręgowy słusznie przyjął, że podstawę wznowienia postępowania z powodu nieważności na skutek nienależytej reprezentacji strony może stanowić tylko taki brak należytej reprezentacji strony, którego strona nie mogła podnieść w formie zarzutu w toku postępowania, także przy zachowaniu należytej dbałości o swoje interesy procesowe i który nie ustał przed uprawomocnieniem się wyroku (s. 8 zaskarżonego postanowienia).

Przyjęte przez Sąd Okręgowy rozumienie przesłanki braku należytej reprezentacji (art. 401 pkt 2 k.p.c.) znajduje potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. orzeczenie SN z dnia 9 grudnia II CR 930/57, OSNCK 1959 nr 4, poz. 99; postanowienia SN z: 19 listopada 2003 r., V CZ 111/03, LEX nr 168298; 30 września 2008 r., II CZ 67/08, OSNC-ZD 2009 nr 1, poz. 26; 8 września 2010 r., II CZ 66/10, LEX nr 1380905, 18 stycznia 2012 r. II CZ 144/11, OSNC 2012 nr 7-8, poz. 92). Z powyższych orzeczeń wynika, że podstawę wznowienia postępowania z powodu nieważności postępowania na skutek nienależytej reprezentacji strony może stanowić tylko taki brak należytej reprezentacji strony, którego nie mogła podnieść w formie zarzutu w toku postępowania, także przy zachowaniu należytej

dbałości o swoje interesy procesowe i który nie ustał przed uprawomocnieniem się wyroku. Jeżeli strona z powodu własnych zaniedbań nie podniosła zarzutu nienależytej reprezentacji, choć mogła to uczynić przed uprawomocnieniem się wyroku, nie może oprzeć na tym zarzucie skargi o wznowienie postępowania. Za takim stanowiskiem argumentów dostarcza art. 407 k.p.c. Ponadto, przemawiają za nim względy ekonomii procesowej oraz nadzwyczajny charakter skargi o wznowienie postępowania.

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny, którego skarżący nie kwestionuje, w tej sprawie nie wystąpił brak należytej reprezentacji powoda przed sądem pierwszej instancji uzasadniający wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z powodu nieważności.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.